

Finansdepartementet
Sendt elektronisk
Kopi; Olje- og Energidepartementet; Nærings- og Fiskeridepartementet

Oslo, 15.03.2023

HØRINGSINNSPILL - GRUNNRENTESKATT PÅ LANDBASERT VINDKRAFT

Cloudberry Clean Energy ASA viser til Finansdepartementets brev datert 16. desember 2022, og takker for anledningen til å dele våre innspill til Regjeringens forslag om innføring av grunnrente på landbasert vindkraft.

Cloudberry Clean Energy ASA («Cloudberry») er et børsnotert fornybarselskap, stiftet i 2017, med hovedkontor i Oslo. Cloudberry har per i dag i overkant av 800 GWh med fornybar kraftproduksjon i drift, fordelt på vind- og vannkraft i Norge, Sverige og Danmark, samt en betydelig utviklingsportefølje av fornybarprosjekter som er under bygging, konsesjonsgitte prosjekter, omsøkte prosjekter og tidligfaseprosjekter.

Vi stiller oss til disposisjon skulle Departementet ønske utdypende kommentarer til vårt høringsinnspill.

Med vennlig hilsen,

Anders Lenborg
Daglig leder

Cloudberry Clean Energy ASA

INNLEDNING

Vi er glade for at Regjeringen fastslår at «*vindkraft på land er en viktig del av den norske energiforsyningen. Norge har svært gode vindressurser, og vindkraft på land er i dag den kraftproduksjonsteknologien som kan bygges ut med lavest kostnader*», og videre at «*Regjeringen vil legge til rette for en langsiktig utvikling av lønnsom vindkraft*».

I lys av dette, er det krevende å ta inn over seg de vidtrekkende, negative konsekvensene av Regjeringens foreslåtte innretning av grunnrenteskatt på landbasert vindkraft. Forslaget, slik det er presentert, preges av manglende utredninger, som gir seg uttrykk i flere svært negative, utilsiktede konsekvenser. Innføres grunnrenteskatten slik den er foreslått, blir regjeringens egne mål om utslippskutt, kraftbalanse og industrivekst umulige å nå. I tillegg risikerer Regjeringen at eksisterende vindkraftverk går konkurs, hvorpå mange TWh med langsiktige kraftkjøpsavtaler med kraftkrevende industri termineres.

OVERORDNET OM REGJERINGENS FORSLAG

Det er et grunnleggende prinsipp at grunnrenteskatten skal beskatte avkastning ut over normalavkastning. Finansdepartementet og SSB erkjenner begge at det ikke har eksistert grunnrente for landbasert vindkraft før året 2021, hvor Russlands invasjon av Ukraina kastet energimarkedene ut i en dyptgående krise. Cloudberry mener derfor at det ikke er grunnlag for å innføre grunnrenteskatt på eksisterende vindkraftverk i Norge.

Hvis Regjeringen innfører grunnrenteskatt på nye vindkraftverk, må det være en reell *investeringsnøytral grunnrenteskatt*. Den foreslått innretningen er ikke investeringsnøytral, med de langtrekkende konsekvensene det gir.

Cloudberry mener derfor at en eventuell grunnrenteskatt for nye vindkraftverk må innføre som en investeringsnøytral kontantstrømskatt, der staten betaler sin del av investeringen så snart anleggene kommer i drift, slik det er for vannkraft.

I tillegg vil vi i det følgende redegjøre for ytterligere to forslag, knyttet til at en eventuell grunnrenteskatt må beregnes basert på *faktisk oppnådd pris*, samt innslagspunkt for en eventuell grunnrenteskatt.

Cloudberry er medlem i Fornybar Norge og stiller oss bak deres høringsinnspill. Vi viser til deres høringsinnspill, med vedlegg, for en mer dyptgripende analyse av konsekvensene av Regjeringens forslag enn vi inkluderer her.

VÅRE FORSLAG

Cloudberry har følgende fire hovedforslag til endring av grunnrenteskatten for vindkraft.

1. Unnta eksisterende vindkraft fra grunnrenteskatt.
2. Sikre at grunnrenteskatten for ny vindkraft blir en ren kontantstrømskatt med direkte utbetaling av negativ skatt uten fremføring slik som for nye investeringer i vannkraft.
3. Verdsettingen må ta utgangspunkt i faktisk oppnådd pris, ikke spotmarkedspriser.
4. Heve innslagspunktet for grunnrenteskatt for vindkraft fra 1 MW / 5 turbiner til 10 MW, tilsvarende grensen for småskala vannkraft, for å sikre lønnsomhet for mindre utbygginger av vindkraft på industrialiserte områder («nærvind»).

NÆRMERE OM VÅRE FORSLAG

1. Unnta eksisterende kraftverk for grunnrenteskatt

For eksisterende vindkraftverk vil forslaget fra Regjeringen få svært dramatiske konsekvenser. Cloudberry, sammen med KLP og Akershus Energi, har nylig ferdigstilt Odal Vind, et 160 MW/530 GWh vindkraftverk i Nord-Odal kommune. For dette prosjektet er den negative nåverdieffekten av skatteforslaget over kraftverkets levetid beregnet til mellom 1,5 og 2 milliarder NOK.

Odal Vind og lignende investeringer i norsk vindkraft de siste årene er gjort på andre forutsetninger enn det som nå er foreslått. Finansdepartementet har selv påpekt at det ikke er særskilt høy avkastning i vindkraft, og det eneste året man har kunnet påvise grunnrente er i 2021 – med ekstrempriser som viste seg å være preget av opptakten til Russlands angrep på Ukraina.

I rapporten «Konsekvenser ved innføring av grunnrentebeskatning for landbasert vindkraft» ([KPMG, 2023](#)) konkluderes det med at det ikke er belegg for den antatte superprofitten for landbasert vindkraft, og at skatteforslaget vil medføre en betydelig økt skattekostnad for landbasert vindkraft som til vanlig opererer med normalavkastning. Det får betydelige, negative effekter for egenkapitalen for eksisterende vindparker, øker faren for mislighold av låneforpliktelser, svekker norsk konkurranseevne og fører til en betydelig risiko for terminering av eksisterende, langsiktige avtaler om salg av kraft til kraftkrevende industri, gjennom såkalte power purchase agreements (PPAer).

Innføringen av en grunnrenteskatt som rammer lønnsomheten slik at prosjekter kan risikere å bryte med sine lånebetingelser, er svært skadelig for Norges evne til å tiltrekke seg nasjonal og internasjonal kapital. Dette vil redusere sannsynligheten for at Norge får realisert våre store planer om havvind, men kan også skade landets evne til å tiltrekke seg andre typer investeringer i infrastruktur og industri.

Cloudberry mener derfor at det er presserende at Regjeringens forslag endres ved at eksisterende vindkraftverk unntas grunnrentebeskatning.

Dersom Regjeringen allikevel velger å gå videre med grunnrenteskatt på eksisterende vindkraftverk, må normalavkastningen for eksisterende verk skjermes. Vi finner det svært krevende å skulle foreslå en overgangsordning uten grundige utredninger, en utredningsplikt vi mener hviler på Finansdepartementet, ikke på aktører og næringen selv. Allikevel har vi skissert en mulig overgangsordning vi mener langt på vei oppfyller kravene om å skjerme normalavkastningen til eksisterende vindkraftverk:

Staten lar konsesjonær fremføre 51,3% av *markedsverdien* til prosjektet som underskudd, med et *markedsmessig* rentepåslag. Eventuell gjenværende, negativ grunnrentesaldo utbetales på en fastsatt dato, eksempelvis 1.1.2027. Den utsatte utbetalingen gir Finansdepartementet tilstrekkelig tid til å evaluere ordningen, slik departementet selv uttrykker behov for.

Markedsverdien av prosjektene fastsettes av uavhengige tredjeparter, og skal reflektere den reelle markedsverdien til prosjektene. Likeledes må markedsrenten være en reell markedsrente, og reflektere de reelle kapitalkostnadene til prosjektene. Datoen for utbetaling av eventuell gjenstående negativ grunnrentesaldo må lovfestes.

Vi gjentar at et slikt forslag bør utredes nærmere, og at dette ansvaret hviler på departementet, ikke aktørene og næringen selv.

2. En eventuell grunnrenteskatt for ny vindkraft må innføres som en ren kontantstrømskatt

Slik forslaget er utformet i dag, er ikke grunnrenteskatten foreslått innført som en ren kontantstrømskatt. I forslaget heter det at «*Negativ beregnet grunnrenteinntekt kan fremføres med rente og kommer til fradrag i positiv beregnet grunnrenteinntekt senere år.*» En slik innretning vil ikke medføre en nøytral kontantstrømskatt, og vil innebære en betydelig internrentereduksjon på nye vindprosjekter. I Vedlegg 1 redegjør vi for effekten av et tenkt industrivindprosjekt, bestående av 3 stykk 5 MW turbiner på en industritomt, og viser effekten av internrenten til et slikt prosjekt før og etter Regjeringens forslag. Dette er tidligere oversendt Departementet.

Den foreslåtte grunnrenteskatten er ikke nøytral, og det mangler en begrunnelse for at innretningen avviker fra den for vannkraft. Grunnrenteskatten for vannkraft har blitt forbedret over tid og er i dag nøytral i den forstand at det innrømmes fradrag for relevante kostnader. Ved innføring av kontantstrømskatt for vannkraft skrev Finansdepartementet i Prop. 1 LS (2020-2021): "*Umiddelbar utgiftsføring av investeringskostnader vil også gjøre det helt tydelig at grunnrenteskatten virker nøytralt på investeringene, slik at lønnsomme investeringer kan gjennomføres.*" Vi ser ingen vektige argumenter for at en eventuell grunnrenteskatt for nye vindkraftverk skal ha en annen innretning, annet enn frykten for

negativt proveny. Vi har forståelse for en slik frykt, men finner det urimelig at det er næringen som skal bære risikoen for at det er tilstrekkelig grunnrente å beskatte, og ikke Regjeringen.

Innføringen av en grunnrenteskatt utformet som en kontantstrømskatt med refusjon av negativ beregnet skatt, er også forenlig med myndighetenes rolle som en passiv investor som tar 40% av eventuelt overskudd snarere enn å kreve inn skatt uten å ta del i risikoen.

Cloudberry mener derfor at dersom Regjeringen ønsker å innføre grunnrenteskatt for nye vindkraftverk, må denne utformes som en ren kontantstrømskatt.

3. Verdsettingen i en eventuell grunnrenteskatt for ny vindkraft må ta utgangspunkt i faktisk oppnådd pris

Forslaget, slik det ligger, vil i praksis umuliggjøre inngåelsen av nye, langsiktige, bilaterale PPAer mellom vindkraft og kraftkrevende industri. En betydelig andel norske vindkraftverk er bygget med slike avtaler, for å sikre finansieringen av prosjektene og for å sikre stabile kontantstrømmer. På den andre side har det gitt norsk industri forutsigbare kraftavtaler og tilgang på grønn energi. Alcoa, Hydro, og Eramet er eksempler på norsk, kraftkrevende industri som i dag har slike avtaler.

Regjeringens forslag vil umuliggjøre PPAer for nye kraftverk, og dramatisk redusere muligheten til industrielle aktører å binde kraftprisen i årene som kommer. I ytterste konsekvens vil dette få dramatiske konsekvenser for norsk kraftkrevende industri og i stor grad svekke Norges evne til å tiltrekke seg nye industrietableringer i strid med Regjeringens egen eksportreform *Hele Norge eksporterer*.

Regjeringens forslag om at verdsettingen skal ta utgangspunkt i spotmarkedspriser, vil også føre til høyere kapitalkostnader for utbyggere av fornybar energi. Vi kan ikke se at det er Regjeringens intensjon å svekke samspillet mellom fornybar energi og kraftkrevende industri, spesielt i lys av Regjeringens arbeid med å få i stand et økt tilbud av fastpriskontrakter til næringslivet for øvrig.

Cloudberry foreslår at regjeringens forslag endres, slik at det er faktisk oppnådd pris som legges til grunn for beregning av en eventuell grunnrenteskatt for nye vindkraftverk.

4. Heve innslagspunktet til 10 MW

Nær- og industrivindprosjekter, her forstått som mindre prosjekter på 2-5 turbiner, som kjennetegnes ved at de bygges i nærheten av eksisterende infrastruktur og/eller industri, har gjennomgående en lavere vindressurs enn større prosjekter som søker den beste vindressursen. Disse prosjektene har dermed også en lavere lønnsomhet. Dette gjelder både eksisterende og nye vindkraftverk. For å muliggjøre en videre utbygging av slike prosjekter og for å sikre likebehandling mellom teknologier, bør innslagspunktet for en eventuell grunnrenteskatt settes til 10 MW.

Cloudberry foreslår at innslagspunktet heves til 10 MW ved en eventuell innføring av grunnrenteskatt.

OPPSUMMERING OG VEDLEGG

Regjeringens forslag har allerede dramatisk svekket Norges ry som et trygt land å investere i, og har fått konsekvenser for vår egen allokering av kapital. Forslaget vil få alvorlige konsekvenser for kraftkrevende industri og norsk kraftbalanse, og gir svært uheldige konsekvenser for både eksisterende og potensielt ny vindkraft på land i Norge.

Departementet og Regjeringen må ta på dypt alvor at Norge styrer mot kraftunderskudd fra 2027¹, og at endringer av skattesystemet må derfor sikre at ny og eksisterende produksjon av fornybar energi er

¹ <https://www.statnett.no/om-statnett/nyheter-og-pressemedlinger/nyhetsarkiv-2022/kortsiktig-markedsanalyse-okende-forbruk-gir-kraftunderskudd-fra-2027/>

lønnsom. Det er helt avgjørende for gjennomføringen av viktige klimatiltak og for å sikre næringsliv og husholdninger tilgang på ren og rimelig kraft.

Cloudberry ser frem til en positiv dialog med Regjeringen, og vil avslutningsvis få uttrykke vårt håp og ønske om at innretningen til en eventuell grunnrenteskatt for landbasert vindkraft blir en som staten, kommunesektor, industri og energibransjen kan leve med i årtiene som kommer.

Vedlegg 1

CCEs høringsinnspill til Statsbudsjettet 2023, inkludert beregninger for et tenkt industrivindprosjekt